

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІЛОЛОГІЧНИЙ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан філологічного факультету

І. С. Бондаренко

05 вересня 2023 р.

ОРФОГРАФІЧНО-ПУНКТУАЦІЙНИЙ ПРАКТИКУМ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки бакалаврів
денної (очної) форми здобуття освіти
спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.01 Українська мова та література
освітньо-професійна програма: Українська мова та література

Укладач: Бойко Лариса Петрівна, к. філол. н., доцент

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри української мови

Протокол №1 від 31 серпня 2023 р.
Завідувач кафедри української мови

Р. О. Христіанінова

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

Н. В. Горбач

Ухвалено науково-методичною радою
філологічного факультету

Протокол №1 від 05 вересня 2023 р.
Голова науково-методичної ради

І. Л. Мацегора

2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань 03 Гуманітарні науки	Кількість кредитів – 4	Обов'язкова	
		Цикл дисциплін професійної підготовки спеціальності	
Спеціальність 035 Філологія	Загальна кількість годин – 120	Семестр:	
		2-й	
Освітньо-професійна програма Українська мова та література	*Змістових модулів – 6	Практичні	
Рівень вищої освіти: бакалаврський	Кількість поточних контрольних заходів – 17	56 год.	
		Самостійна робота	
		64 год.	
		Вид підсумкового семестрового контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Орфографічно-пунктуаційний практикум» є узагальнення й систематизація правописних знань з основних розділів української мови, набутих у шкільному курсі, формування орфографічної та пунктуаційної грамотності студентів.

Основними **завданнями** викладання дисципліни «Орфографічно-пунктуаційний практикум» є:

- формування у студентів уявлення про український правопис як систему, що ґрунтується на ряді принципів;
- систематизація, поглиблення і закріплення знання студентів з орфографії та пунктуації української мови;
- вироблення вмінь і навичок визначати орфограми у словах та пунктограми в текстах і пояснювати їх;
- формування практичних навичок володіння орфографічними та пунктуаційними нормами сучасної української мови;
- формування чуття мови та правописної інтуїції;
- сприяння виробленню навичок грамотного письма;
- ознайомлення студентів із довідковими джерелами, до яких необхідно звертатися для постійного вдосконалення культури мови та мовлення;
- виховання культури усного та писемного мовлення студентів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

Заплановані результати навчання та компетентності	Форми та методи навчання досягнення результатів навчання
ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов. ЗК-2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної галузі, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності. ЗК-5 Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. ЗК-6 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. ЗК-8 Здатність працювати в команді й автономно. ЗК-10 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК-11 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. ЗК-12 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій СК-2 Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні. СК-3 Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії української мови СК-8 Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань. СК-10 Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз українськомовних текстів різних стилів і жанрів. СК-13 Здатність демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетентності в процесі професійної і міжособистісної комунікації. СК-16 Знання теорії і володіння практичними навичками професійної підготовки учителя-філолога; здатність до проведення навчальних занять у навчальних закладах різного типу. ПРН 2 Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати. ПРН 8 Знати й розуміти систему мови, загальні властивості	Методи: пояснювально-ілюстративний (розповідь, презентація); частково-пошуковий (робота зі словниками, художніми текстами, бесіда); репродуктивний (робота з підручником, посібником, система вправ, редагування текстів); дослідницький (самостійна робота з науковою літературою, робота з фактичним матеріалом); інтерактивні (дискусія, робота в парах, мозковий штурм) Поточні контрольні заходи: Написання словникових, пояснювальних, текстуальних диктантів, індивідуальні практичні завдання, усне опитування виконання тестових завдань у СЕЗН Moodle за окремими темами й змістовими модулями. Підсумковий контрольний захід: Залік

літератури як мистецтва слова, історію української мови і літератури, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 10 Знати норми української літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 12 Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 17 Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 19 Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

Міждисциплінарні зв'язки. Навчальна дисципліна «Орфографічно-пунктуаційний практикум» передбачає актуалізацію найважливішого матеріалу з дисципліни «Українська мова», що була опанована у шкільному обсязі, і забезпечує адаптацію до вивчення дисциплін «Сучасна українська літературна мова», «Вступ до мовознавства», «Шкільний курс української мови. Окремі теми цього курсу, зокрема «Правопис великої букви» та «Правопис прізвищ, географічних назв», засвідчують зв'язок з дисциплінами «Історія української літератури» та «Історія України».

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Принципи української графіки та орфографії

Тема 1. Графіка. Орфографія.

Поняття про графічну систему української мови. Історичні засади формування графічної системи. Графіка сучасної української мови. Основні вимоги раціональної побудови графіки. Алфавіт. Система співвідношень між літерами алфавіту і звуками мови. Адаптивне співвідношення між буквами і звуками у звукосполученнях **дж, дз; літер я, ю, є, ї, літери щ.** Уживання літер **ґ і г.**

Принципи української орфографії. Основні засади фонетичного принципу орфографії. Вимоги до морфологічного принципу української орфографії. Сутність історичного принципу правопису. Сучасна орфографія. Види орфограм. Орфографічне правило.

Тема 2. Правопис голосних у ненаголошеній позиції. Чергування голосних.

Наголошені й ненаголошені голосні та позначення їх на письмі. Правопис ненаголошеного **О**. Правопис ненаголошених **Е** та **И** (загальні правила). Ненаголошені **Е** та **И** в префіксах і суфіксах. Правопис **І** та **И** в основах українських та іншомовних слів. Літери **и, і** в коренях після шиплячих **і г, к, х**. Правопис **І** та **И** в префіксах і суфіксах.

Найдавніші чергування голосних в українській мові. Чергування **О-Е, Е-І** при словозміні та словотворенні. **О, Е**, що не переходять в **І**. Відхилення в чергуванні **О-І, Е-І**. Чергування **Е-О** після **Ж, Ч, Ш, Щ, ДЖ, Й**. Чергування голосних у дієслівних коренях. Чергування **О-А**. Чергування **О** та **Е** з нулем звука. Чергування **У-В**. Чергування **І-Й**. Чергування **З-ІЗ-ЗІ (ЗО)**.

Тема 3. Правопис дзвінких і глухих приголосних. Зміни приголосних при словотворенні та словозміні.

Правопис дзвінких та глухих приголосних. Уподібнення дзвінких і глухих, шиплячих і свистячих приголосних і позначення його на письмі. Чергування приголосних **[г], [к], [х]** із **[ж], [ч], [ш]** та **[з'], [ц'], [с']**. Чергування в дієслівних формах при словозміні. Зміни приголосних при словотворенні перед суфіксами **-цьк-, -ськ-, -зьк-, -ск-, -шк-, -зк-, -ст-**. Зміни приголосних

перед -ськ(ий), -ств(о). Зміни приголосних перед -щ(ий) у вищому ступені прикметників (прислівників). Спрощення у групах приголосних. Подвоєння та подовження приголосних.

Змістовий модуль 2. Будова слова і правопис

Тема 4. Правопис префіксів і суфіксів в українській мові.

Правопис префіксів *З-* (*-ІЗ, ЗІ-*), *БЕЗ-*, *РОЗ-*, *ЧЕРЕЗ-*. Правила використання префікса *С-* перед глухими приголосними. Правопис та вимова префіксів *ВІД-*, *НАД-*, *МІЖ-*, *ПІД-*, *ОБ-* при збігу приголосних. Написання префіксів *ПРЕ-*, *ПРИ-*, *ПРІ-*.

Правопис іменникових суфіксів *-ИК, -НИК, -ІВНИК, -ІВ, -АЛЬ, -ЕН-, -ЕЦЬ, -ІСТЬ, -ТЕЛЬ, -НН-, -ЕНН-, -ИНН-, -ИСЬК-, -ИЩ-*. Правила написання відіменних суфіксів *-ОВИЧ, (-ЬОВИЧ), -ІВНА, -ЇВНА*. Правопис прикметникових та дієприкметникових суфіксів *-Н-, -ЕН-, -ИЧН-, -ІЧН-, -ИН, -ЇН, -ИСТ-, -ЇСТ-, -ЕВ-, -ЄВ-, -ОВ-, -УВАТ-, -ОВАТ-, -ОВИТ-*. Правопис дієслівних суфіксів *-УВА- (-ЮВА-), -ОВА, -ОВУВА- (-ЬОВУВА-), -ІР-, -ИР-*.

Тема 5. Вживання м'якого знака та апострофа.

Тверді і м'які приголосні. Правопис буквосполучень *ЙО, БО*. Вживання м'якого знака. М'який знак після приголосних у кінці слова і складу. М'який знак у суфіксах *-СЬК-, -ЗЬК-, -ЦЬК-, -ЕНЬК-, -ОНЬК-, -ЕСЕНЬК-*. М'який знак у родовому відмінку множити іменників жіночого роду м'якої групи першої відміни. М'який знак у дієсловах дійсного та наказового способів. Винятки з правил вживання м'якого знака. Правила вживання апострофа. Роздільність вимови *Я, Ю, Є, Ї* та попереднього твердого приголосного. Вживання апострофа після *Р*. Винятки із правил. Апостроф після *К*. Вживання апострофа після префіксів та першої частини складних слів, що закінчуються на твердий приголосний.

Тема 6. Правила переносу слів з рядка в рядок.

Орфографічні правила переносу. Поділ слів на склади при переносі. Сполучення букв *ДЖ, ДЗ*, сполучення букв *ЙО, БО* при переносі. Апостроф, м'який знак, *Й* при переносі. Перенос при збігу однакових приголосних. Префікси при переносі слів. Правила переносу складних слів. Переніс в аббревіатурах.

Технічні правила переносу. Правила переносу прізвищ та ініціалів. Правила переносу скорочених назв мір. Граматичні закінчення, з'єднані з цифрами дефісом. Правила переносу розділових знаків (крім тире), дужок, лапок.

Змістовий модуль 3. Правопис складних слів і власних назв

Тема 7. Правопис складних слів.

Загальні правила правопису складних слів (із сполучними голосними та без них). Правопис складних іменників. Правопис прикладок. Правопис складних прикметників. Правопис складних числівників і займенників.

Правопис складних прислівників. Правопис складних прийменників, сполучників і часток. Правопис вигуків і звуконаслідувальних слів. Правопис складноскорочених слів і графічних скорочень.

Тема 8. Вживання великої літери.

Правила вживання великої літери. Велика літера на початку речення, при звертаннях і в ремарках, у рубриках. Велика літера після двокрапки, трикрапки, на початку цитати тощо. Велика літера у власних назвах. Велика літера у складноскорочених назвах. Графічні скорочення. Велика літера в аббревіатурах.

Тема 9. Правопис власних назв.

Відмінювання й правопис українських прізвищ. Відмінювання імен. Фонетичні правила правопису слов'янських прізвищ. Неслов'янські прізвища. Правопис прізвищ з прикметниковими закінченнями. Правила вживання апострофа в прізвищах. Правопис складних і складених особових імен та прізвищ і похідних від них прикметників. Правопис українських географічних назв. Правопис географічних назв слов'янських та інших країн. Правопис географічних назв з прикметниковими закінченнями. Відмінювання географічних

назв. Правопис прикметникових форм від географічних назв. Правопис складних і складених географічних назв.

Змістовий модуль 4. Граматико-орфографічні норми української мови

Тема 10. Правопис закінчень відмінюваних слів.

Особливості відмінювання та правопису відмінкових закінчень іменників I відміни. Правопис відмінкових закінчень іменників II відміни чоловічого роду в родовому відмінку однини. Правопис іменників III і IV відмін. Відмінювання іменників, що мають лише форму множини. Особливості правопису відмінкових закінчень прикметників м'якої та твердої груп.

Відмінювання і правопис кількісних і порядкових числівників. Зв'язок числівників з іменниками. Особливості відмінювання і правопису займенників.

Творення особових форм дієслів теперішнього та майбутнього часу і наказового способу. Особливості дієвідмінювання дієслів. Правопис особових закінчень дієслів.

Тема 11. Правопис слів іншомовного походження.

Приголосні звуки і букви на позначення приголосних. Передавання голосних та приголосних звуків у словах іншомовного походження засобами української графіки. Передавання дифтонгів. Буквосполучення th у словах грецького походження. Букви w, th у словах англійського походження. Буквосполучення ll та ill у словах французького походження. Звук [j]. Кінцеві буквосполучення -dr, -tr. Неподвоєні й подвоєні приголосні у словах іншомовного походження. Голосні звуки і букви на позначення голосних. Правило "дев'ятки" у словах іншомовного походження. М'який знак у словах іншомовного походження після приголосних д, т, з, с, л, н. М'який знак перед я, ю, є, ї, йо. М'який знак після л перед приголосним та в кінці деяких слів за традицією або відповідно до вимови. Апостроф у словах іншомовного походження та похідних перед я, ю, є, ї, які позначають сполучення звука [j] з наступним голосним. Апостроф після кінцевого приголосного у префіксах. Відмінювання слів іншомовного походження.

Змістовий модуль 5. Розділові знаки у простому реченні

Тема 12. Загальні відомості про речення та розділові знаки.

Речення та його інтонаційне оформлення. Складові речення. Граматична основа речення. Функції речення. Сурядний і підрядний зв'язок у реченнях. Поширені і непоширені речення. Прямий порядок слів у реченні. Зворотній порядок слів у реченні. Речення розповідні. Речення питальні. Речення спонукальні.

Поняття про пунктуацію. Розділові знаки в кінці речення. Принципи української пунктуації. Типи розділових знаків. Особливості пунктуації в текстах різного призначення.

Тема 13. Розділові знаки у простому неускладненому реченні.

Поняття про просте речення. Головні та другорядні члени речення. Тире в простому реченні. Тире між підметом і присудком. Неповні речення. Тире на місці пропущеного члена. Нечленовані речення. Розділові знаки при стверджувальних та заперечних нечленованих реченнях. Порівняльні звороти в простому реченні та розділові знаки при них.

Тема 14. Розділові знаки у простому ускладненому реченні. Однорідні члени речення.

Поняття про однорідні члени речення. Розділові знаки між однорідними членами речення. Однорідні й неоднорідні означення. Сполучники при однорідних членах речення. Координація присудка з однорідними підметами в числі та роді. Узагальнювальні слова при однорідних членах речення та розділові знаки при них..

Тема 15. Розділові знаки у простому ускладненому реченні. Відокремлені члени речення.

Поняття про відокремлені члени речення. Відокремлені та невідокремлені означення. Відокремлення узгоджених означень. Відокремлення неузгоджених означень. Відокремлення прикладок. Розділові знаки при відокремлених прикладах. Відокремлення обставин і додатків. Відокремлені уточнювальні члени речення. Пунктуація в реченнях зі словами на зразок **як, мов, немов, наче, неначе, ніби, нібито** і под.

Тема 16. Синтаксично ізольовані частини речення та розділові знаки при них.

Поняття про вставні слова, словосполучення і речення. Граматична пов'язаність вставних слів, словосполучень і речень з іншими словами в реченні. Поділ вставних компонентів за значенням. Розділові знаки при вставних словах, словосполученнях і реченнях.

Поняття про вставлені компоненти. Вимова вставлених слів, словосполучень і речень в усній комунікації. Розділові знаки при них. Кома при вставлених словах, словосполученнях і реченнях. Тире при вставлених словах, словосполученнях і реченнях. Дужки для вставлених слів, словосполучень і речень. Звертання, способи його вираження. Розділові знаки при звертанні. Вигуки та слова речення і розділові знаки при них.

Змістовий модуль 6. Розділові знаки у складному реченні

Тема 17. Розділові знаки у складносурядних та складнопідрядних реченнях.

Загальна характеристика складносурядного речення. Сурядні сполучники (єднальні, протиставні, розділові) у складносурядному реченні. Кома у складносурядному реченні. Тире між частинами складносурядних речень. Крапка з комою у складносурядному реченні.

Загальна характеристика складнопідрядного речення. Складнопідрядні речення з підрядним означальним. Складнопідрядні речення з підрядним з'ясувальним. Складнопідрядні речення з підрядним обставинним. Складнопідрядні речення з кількома підрядними. Підрядні сполучники та вказівні слова у складнопідрядному реченні. Місце підрядної частини у складнопідрядному реченні. Розділові знаки у складнопідрядному реченні.

Тема 18. Розділові знаки у складному безсполучниковому та у складному багатокomпонентному реченні.

Загальна характеристика складних безсполучникових речень. Кома і крапка з комою у складному безсполучниковому реченні. Крапка з комою у складному безсполучниковому реченні. Двокрапка у складному безсполучниковому реченні. Тире у складному безсполучниковому реченні. Розділові знаки у складних синтаксичних конструкціях.

Тема 19. Прямая мова. Діалог. Цитати.

Пунктуаційно-орфографічні вимоги до оформлення прямої мови. Основні форми передавання чужої мови: пряма та непряма мова. Конструкції з прямою мовою. Двокрапка перед словами автора. Лапки при передаванні прямої мови. Крапка, знак питання, знак оклику при прямій мові. Три крапки, кома і тире при прямій мові. Двокрапка і тире перед словами автора. Передавання прямої мови непрямою. Діалог. Вимоги до оформлення діалогу. Цитата. Розділові знаки при цитатах.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години	Самостійна робота, год.	Система накопичення балів	
		Практ. зан-тя, год.		Практ. зав-ня, к-сть балів	Усього балів
		о/д ф.	о/д ф.		
1	2	3	4	5	6
1	15	8	7	9	9
2	15	6	9	8	8
3	15	10	5	11	11
4	15	6	9	8	8
5	15	14	1	12	12
6	15	12	3	12	12
Усього за ЗМ	90	56	34	60	60
Підсумковий семестр. контроль	30		30		40

залік				
Загалом	120		64	100

5. Теми практичних занять

№ змістового модуля	Назва теми	К-сть год.
		о/д ф.
1	Графіка. Орфографія	2
	Правопис голосних у ненаголошеній позиції. Чергування голосних	2
	Правопис дзвінких і глухих приголосних. Зміни приголосних при словотворенні та словозміні	4
2	Правопис префіксів і суфіксів в українській мові	2
	Вживання м'якого знака та апострофа	2
	Правила переносу слів з рядка в рядок	2
3	Правопис складних слів	4
	Вживання великої літери	2
	Правопис власних назв	4
4	Правопис закінчень відмінюваних слів	4
	Правопис слів іншомовного походження	2
5	Загальні відомості про речення та розділові знаки	2
	Розділові знаки у простому неускладненому реченні	2
	Розділові знаки у простому ускладненому реченні. Однорідні члени речення	4
	Розділові знаки у простому ускладненому реченні. Відокремлені члени речення	4
	Синтаксично ізольовані частини речення та розділові знаки при них	2
6	Розділові знаки у складносурядних та складнопідрядних реченнях	4
	Розділові знаки у складному безсполучниковому та у складному багатокomпонентному реченні	6
	Пряма мова. Діалог. Цитати	2
Разом		56

6. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Виконання практичних завдань під час практичних занять	1. У поданих словах назвати орфограми. Сформулювати правила їх правопису. Записати ці слова алфавітному порядку з урахуванням внутрішнього алфавіту. 2. У наведеному контексті з'ясувати правопис слів на основі фонетичного, морфологічного, традиційного й смислорозрізняювального принципів. 3. У поданих контекстах знайти слова, у яких спостерігається чергування голосних фонем. Навести усі словоформи та похідні від них, де можуть відбуватися ці чергування. 4. Від поданих іменників утворити прикметники. З'ясувати, у яких словах відбулося спрощення приголосних. Окремо виписати слова, у яких спрощення не відбулося.	За одне завдання студент може отримати максимально 1 бал. 1 бал отримує студент, якщо завдання виконано без жодної помилки; 0, 5 бала отримує студент, якщо завдання виконано на 50%; 0 балів отримує студент, якщо завдання не виконано	4
	Тестування	Тест до Змістового модуля 1 розміщений у Moodle за покликанням (20 тестових завдань) https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12048	Кожне тестове питання оцінюється в 0, 25 бала	5
Усього за ЗМ 1 контр. заходів	2			9
2	Виконання практичних завдань під час практичних занять	1. Перекласти слова українською мовою. Виділити префікси, зіставити вимову і правопис префіксів у російській і українській мовах. 2. Словниковий диктант «Уживання м'якого знака та апострофа»	За завдання студент може отримати максимально 1 бал. 1 бал отримує студент, якщо завдання виконано без жодної помилки; 0, 5 бала отримує студент, якщо завдання виконано на 50%;	1

			0 балів отримує студент, якщо завдання не виконано. Словниковий диктант оцінюється максимум в 2 бали. 2 бали отримує студент, який правильно написав 100-80% слів; 1 бал отримує студент, якщо правильно написав 70-50% слів; 0, 5 бала отримує студент, якщо правильно написав 40-20% слів	2
	Тестування	Тест до Змістового модуля 2 розміщений у Moodle за покликанням (20 тестових завдань) https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12048	Кожне тестове питання оцінюється в 0, 25 бала	5
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	3			8
3	Виконання практичних завдань під час практичних занять	1. Словниковий диктант «Правопис складних слів» 2. Словниковий диктант «Вживання великої літери»	Словниковий диктант оцінюється максимум в 2 бали. 2 бали отримує студент, який правильно написав 100-80% слів; 1 бал отримує студент, якщо правильно написав 70-50% слів; 0, 5 бала отримує студент, якщо правильно написав 40-20% слів	2 2
	Тестування	Тест до Змістового модуля 3 розміщений у Moodle за покликанням (28 тестових завдань) https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12048	Кожне тестове питання оцінюється в 0, 25 бала	7
Усього за ЗМ 3 контр. заходів	3			11
4	Виконання практичних завдань під час практичних занять	1. Відредагувати подані словосполучення. Прокоментувати виправлені помилки.	За завдання студент може отримати максимально 1 бал. 1 бал отримує студент, якщо завдання виконано без жодної помилки; 0, 5 бала отримує студент, якщо завдання виконано на 50%;	1

		2. Словниковий диктант «Правопис слів іншомовного походження»	0 балів отримує студент, якщо завдання не виконано. Словниковий диктант оцінюється максимум в 2 бали. 2 бали отримує студент, який правильно написав 100-80% слів; 1 бал отримує студент, якщо правильно написав 70-50% слів; 0, 5 бала отримує студент, якщо правильно написав 40-20% слів	2
	Тестування	Тест до Змістового модуля 4 розміщений у Moodle за покликанням (20 тестових завдань) https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12048	Кожне тестове питання оцінюється в 0, 25 бала	5
Усього за ЗМ 4 контр. заходів	3			8

5	Виконання практичних завдань під час практичних занять	1. Виписати з художньої літератури (один автор) приклади речень на усі випадки вживання тире між підметом і присудком. 2. Текстуальний диктант	За завдання студент може отримати максимально 1 бал. 1 бал отримує студент, якщо завдання виконано без жодної помилки; 0, 5 бала отримує студент, якщо завдання виконано на 50%; 0 балів отримує студент, якщо завдання не виконано. За диктант максимально можна отримати 5 балів 5 балів – жодної помилки; 4 бали – 1-2 пунктуаційні та 1 орфографічна; 3 бали – 3 пунктуаційні і 1 орфографічна; 2 бали – 4 пунктуаційні та 2 орфографічні; 1 бал – 5 пунктуаційних і 2 орфографічні 0 балів – 5 і більше пунктуаційних і 3 і більше орфографічні	1 5
	Тестування	Тест до Змістового модуля 5 розміщений у Moodle за посиланнями (24 тестових завдання) https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12048	Кожне тестове питання оцінюється в 0, 25 бала	6
	Усього за ЗМ 5 контр. заходів	3		12

6	Виконання практичних завдань під час практичних занять	1. Скласти оповідь про свою домашню тварину, використовуючи складносурядні та складнопідрядні речення. 2. Скласти (або виписати з художньої літератури) по два речення, у яких: 1) слова автора стоять перед прямою мовою; 2) слова автора стоять у середині прямої мови; 3) слова автора стоять після прямої мови; 4) пряма мова стоїть усередині слів автора.	За завдання студент може отримати максимально 2 бали. 2 бали отримує студент, якщо завдання виконано без жодної помилки; 1 бал отримує студент, якщо завдання виконано на 50%; 0, 5 балів отримує студент, якщо завдання виконано на 40-20%.	2 2
	Тестування	Тест до Змістового модуля 6 розміщений у Moodle за покликанням (32 тестових завдання) https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12048	Кожне тестове питання оцінюється в 0, 25 бала	8
Усього за ЗМ 6 контр. заход	3			12
Усього за змістові модулі контр. заход	17			60

7. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Залік	Практичне завдання	Написання диктанту з його орфографічно-пунктуаційним аналізом (5 балів за диктант і 5 балів за проведення аналізу)	Критерії оцінювання диктанту: 5 балів – жодної помилки; 4 бали – 1-2 пунктуаційні та 1 орфографічна; 3 бали – 3 пунктуаційні і 1 орфографічна; 2 бали – 4 пунктуаційні та 2 орфографічні; 1 бал – 5 пунктуаційних і 2 орфографічні;	10

			0 балів – 5 і більше пунктуаційних і 3 і більше орфографічні. Критерії оцінювання орфографічно-пунктуаційного аналізу диктанту: 5 балів, якщо виділені та пояснені всі орфограми та пунктограми; 4 бали, якщо пропущено 1 орфограму і 1 пунктограму або неправильно пояснено; 3 бали, якщо пропущено або неправильно пояснено 1 орфограму і 2 пунктограми; 2 бали, якщо пропущено або неправильно пояснено 2 орфограми і 2 пунктограми; 1 бал, якщо пропущено або неправильно пояснено 2 орфограми і 3 пунктограми	
	Тестування	Підсумковий тест розміщений у Moodle за покликанням (30 тестових завдань) https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12048	Кожне тестове питання оцінюється в 1 бал	30
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

8. Рекомендована література

Основна

1. Блажко М., Омельчук С. Правописний практикум з української мови. Норми нової редакції українського правопису. Київ : Грамота, 2020. 224 с.
2. Наконечна Л. Б. Сучасна українська мова: Фонетика. Орфоепія. Морфологія. Графіка. Орфографія : посібник. Видання 2-е, доповнене і перероблене. Івано-Франківськ : НАІР, 2014. 108 с.
3. Українська мова без помилок. Говоримо і пишемо правильно. Сучасний довідник з урахуванням останніх змін у правописі і мовленні /укл. О. М. Журенко. Харків : Книжковий клуб : «Клуб Сімейного Дозвілля, 2015. 512 с.
4. Український правопис / худож.-оформлювач О. А. Гугалова-Мешкова. Харків : Фоліо, 2021. 348 с.
5. Хомич Т. Л. Сучасна українська літературна мова: Фонетика, Фонологія, Фономорфологія, Орфоепія, Графіка, Орфографія : першокурснику на допомогу. Чернівці: НУЧК імені Т. Г. Шевченка, 2019. 116 с.

Додаткова

1. Бондар О. І., Карпенко Ю. О., Микитин-Дружинець М. Л. Сучасна українська мова: Фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія. Лексикологія. Лексикографія : навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2006. 251 с.
2. Головащук С. І. Орфографічний словник складних слів української мови. Київ : Наукова думка, 2008. 288 с.
3. Головащук С. І. Словник-довідник з правопису та слововживання / за ред. В. М. Русанівського. Київ : Наукова думка, 1989. 832 с.
4. Головащук С. І. Українське літературне слововживання : словник-довідник. Київ : Вища школа, 1995. 320 с.
5. Жайворонок В. В. Велика чи мала літера? Словник-довідник. Київ : Наукова думка, 2004. 204 с.
6. Лаврінець О. Я., Симонова К. С., Ярошевич І. А. Читай і знай! – 2: Довідник-практикум з фонетики, орфоепії, орфографії, лексикології, фразеології сучасної української мови. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2009. 189 с.
7. Лозова Н. Є., Фридрак В. Б. Дзвона чи дзвону? або -а(-я) чи -у(-ю) в родовому відмінку: словник-довідник. Київ : Наук. думка, 2007. 168 с.
8. Козачук Г. О. Українська мова. Практикум. : навч. посібник. 2-ге вид. переробл. і доповн. Київ : Вища школа, 2008. 414 с.
9. Німчук В. В. Проблеми українського правопису ХХ – початку ХХІ ст. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський державний педагогічний університет, інформаційно-видавничий відділ, 2002. 116 с.
10. Німчук В. В. Про графіку та правопис як елементи етнічної культури: історія г. Мовознавство. 1990. № 6; 1991. № 3.
11. Орфоепічний словник української мови : у 2 т. / уклад. : М. М.Пещак та ін. Київ : Довіра, 2001. Т. 1. 955 с.
12. Орфографічний словник української мови / уклад. : С. І. Головащук, М. М. Пещак, В. М. Русанівський, О. О.Тараненко. Київ : Довіра, 1994. 864 с.
13. Паночко М. Словник-довідник слів з літерою г. Львів : Кальварія, 1998. 46 с.
14. Словник іншомовних слів / за ред. О. С. Мельничука. Вид-ня друге, випр. і доповн. Київ : Головна ред. укр. рад. енцикл., 1985. 968 с.
15. Словник іншомовних слів / уклад. Л. О. Пустовіт та ін. Київ : Довіра, 2000. 1018 с.
16. Тоцька Н. І. Сучасна українська літературна мова: Фонетика, орфоепія, графіка, орфографія. Київ : Вища школа, 1981. 96 с.

17. Фаріон І. Правопис – корсет мови? Український правопис як культурно-політичний вибір. Львів : Свічадо, 2009. 120 с.
18. Хом'як І. Навчаймо орфографії у зв'язку з фонетикою та орфоепією. *Урок української*. 2001. №1. С. 34–36
19. Хом'як І. Навчання орфографії у зв'язку зі словотвором. *Урок української*. 2002. №7. С.38–40.
20. Шевчук С. В. Разом, окремо, через дефіс: словник-довідник. Київ : Видавництво А.С.К., 2003. 416 с.
21. Яворська С. Орфографічний розбір як вправа. *Дивослово*. №4. 1997. С. 18–19.

Інформаційні ресурси

1. Громик Ю. В. Український правопис : навч. посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2013. 140 с. URL: <http://ea.donntu.edu.ua/bitstream.pdf>
2. Козачук Г. О. Українська мова : практикум : навч. посіб. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ : Вища школа, 2008. 414 с. URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/418678.pdf
3. Німчук В. В., Пуряєва Н. В. Історія українського правопису XVI–XX століття : Хрестоматія. URL: <file:///D:/TEMPS/.pdf>
4. Український правопис. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/%202019.pdf>
5. Шевелева Л. А. Український правопис у таблицях: правила, винятки, приклади, коментарі / за ред. проф. А. О. Свашенко. Харків : Світ дитинства, 2000. 64 с.: URL: <http://194.44.152.155/elib/local/r49.pdf>
6. Ющук І. П. Практикум з правопису і граматики української мови : посібник. Київ : Освіта, 2012, 270 с. URL: <https://ushchuk.files.wordpress.com/2013/09/d196.pdf>
7. Ющук П. І. Українська мова : підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. Київ : Либідь, 2004. 640 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/sk661731.pdf>